

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος LLB-100	Τίτλος Μαθήματος Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6
Προαπαιτούμενα Μαθήματος Δ/Υ	Τμήμα Νομική	Εξάμηνο Φθινοπωρινό/Εαρινό
Τύπος Μαθήματος Υποχρεωτικό	Γνωστικό Πεδίο Θεωρία δικαίου	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών 1 ^{ος} Κύκλος Σπουδών	Διδάσκων Δρ. Στέργιος Μήτας	Έτος Σπουδών 1 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συναπαιτούμενα Μαθήματος Δ/Υ

Στόχοι Μαθήματος:

Το μάθημα εμβαθύνει, κατά πρώτον, στην κατανόηση της φύσης και της λειτουργίας του δικαίου ως κανονιστικού κοινωνικού φαινομένου (βλ. ορισμός του δικαίου, οριοθέτησή του από άλλους τρόπους ρύθμισης των κοινωνικών σχέσεων, αναζήτηση των όρων δικαιολόγησης του έννομου εξαναγκασμού) και στην ιδιαίτερη υφή της νομικής ως κοινωνικής επιστήμης. Στη συνέχεια, επιχειρείται αναλυτική προσέγγιση στη θεμελιώδη έννοια του κανόνα δικαίου (βλ. έννοια, περιεχόμενο, δομή, πηγές και ιεραρχία, διάκριση κανόνα-διάταξης δικαίου) και στους βασικούς όρους και διακρίσεις του δικαίου μιας έννομης τάξης (βλ. διάκριση δημοσίου-ιδιωτικού, κλάδοι της έννομης τάξης). Σε ένα τρίτο και εκτενέστερο στάδιο, εκτίθεται μεθοδικά το ζήτημα της ερμηνείας των νομικών διατάξεων και εφαρμογής των κανόνων δικαίου (βλ. νομικός συλλογισμός, διάκριση νομικών και πραγματικών ζητημάτων, μέθοδος ερμηνείας, κενά δικαίου). Τέλος και στο πλαίσιο των ανωτέρω θεματικών, επιχειρείται εξοικείωση των φοιτητών με πρακτικά ζητήματα της νομικής επιστήμης και μεθοδολογίας (βλ. αναζήτηση νομικών δεδομένων, ανάγνωση και σχολιασμός δικαστικής απόφασης, επίλυση πρακτικών νομικών θεμάτων).

Το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση της αναγκαίας προπαιδείας που συνοδεύει την αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων σε κάθε επιμέρους κλάδο του δικαίου, εξασκώντας στη νομική επιχειρηματολογία και προάγοντας τη δημιουργική νομική σκέψη.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν τη φύση και λειτουργία του δικαίου ως κοινωνικού φαινομένου
2. Γνωρίζουν, αναλυτικά όσο και κριτικά, τις βασικές έννοιες και διακρίσεις του θετικού δικαίου μιας έννομης τάξης
3. Σχηματίζουν μεθοδικά νομικό συλλογισμό
4. Κατανοούν νομικά κείμενα (νομοθεσία, νομολογία κτλ.) και να χειρίζονται νομικά δεδομένα (βάσεις δεδομένων, βιβλιογραφία κ.ά.)
5. Δικαιολογούν τις κρίσεις που εκφέρουν κατά την ερμηνεία των νομικών διατάξεων και την εφαρμογή κανόνων δικαίου
6. Επιλύουν υποθέσεις εργασίας (case studies) με πρακτικό νομικό ενδιαφέρον
7. Στοχάζονται δημιουργικά και κριτικά, γενικότερα, πάνω στο νομικό φαινόμενο και, ειδικότερα, πάνω σε νομικώς ενδιαφέροντα ζητήματα του πρακτικού βίου

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- 1) Τι είναι η επιστήμη του δικαίου – Ιστορική διάπλαση του σύγχρονου δικαίου – Ορισμός του δικαίου και διάκρισή του από άλλους τρόπους ρύθμισης της κοινωνικής ζωής – Το ζήτημα της δικαιοσύνης και η νομιμοποίηση του θετικού δικαίου
- 2) Δομή και περιεχόμενο του κανόνα δικαίου – Κανόνες, διατάξεις και αρχές του δικαίου – Πηγές του κανόνα δικαίου – Η ιεραρχία των κανόνων δικαίου και οι κλάδοι της έννομης τάξης
- 3) Νομική κρίση και νομικός συλλογισμός – Η (ορθή) τέλεση νομικού συλλογισμού – Νομικά και πραγματικά ζητήματα: Η εξαγωγή ειδικότερου κανόνα
- 4) Νομική επιστήμη, νομοθεσία και νομολογία – Η αναζήτηση νομικών δεδομένων – Μέθοδος επίλυσης πρακτικών θεμάτων –
- 5) Μεθοδολογία σχολιασμού δικαστικής απόφασης
- 6) Εφαρμογή και ερμηνεία του δικαίου – Εισαγωγικά περί ερμηνείας – Οι λεγόμενες «ερμηνευτικές μέθοδοι» (γραμματική, ιστορική, συστηματική, τελολογική)
- 7) Το γραμματικό κριτήριο ερμηνείας – Η περιορισμένη ερμηνευτική του σημασία
- 8) Ιστορικό κριτήριο – Συστηματικό κριτήριο – Τελολογικό κριτήριο – Η ενότητα της ερμηνείας
- 9) Διασταλτική και συσταλτική ερμηνεία – Κενά δικαίου και αναλογική ερμηνεία
- 10) Δικαιο-συγκριτικά ζητήματα εφαρμογής και ερμηνείας: Ηπειρωτικό δίκαιο και αγγλοσαξονικό – Η χρήση της νομολογίας και του «δικαστικού προηγούμενου» – Οι «κανόνες ερμηνείας» στο αγγλοσαξονικό δίκαιο
- 11) Η τέλεση νομικής έρευνας – Μεθοδολογία συγγραφής νομικής εργασίας

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, Ερωταποκρίσεις, Κατευθυνόμενη ελεύθερη συζήτηση, Ομάδες διαλόγου και

επιχειρηματολογίας, Μελέτη νομοθεσίας και νομολογίας, Πρακτικά θέματα, Οπτικοακουστικό υλικό

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Τελικές εξετάσεις – Ενδιάμεσες εξετάσεις – Συμμετοχή στο μάθημα

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
<i>Εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου</i>	Κώστας Σταμάτης, Ανδρέας Τάκης	Σάκκουλας, Αθήνα- Θεσσαλονίκη	2015	

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
<i>Justi atque injusti scientia. Μια εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου</i>	Παύλος Σούρλας	Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα	1995	
<i>Τι είναι δίκαιο; Η νομική επιστήμη για όλους</i>	Απόστολος Σ. Γεωργιάδης	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης	2018	
<i>Εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου, β' έκδ.</i>	Ιωάννης Αραβαντινός	Σάκκουλας, Αθήνα- Θεσσαλονίκη	1983	
<i>Σχολιασμός δικαστικής</i>	Κώστας Σταμάτης	Σάκκουλας, Αθήνα- Θεσσαλονίκη	2009	

<i>απόφασης, β' έκδοση</i>				
<i>Εισαγωγή στη νομική σκέψη, γ' έκδοση</i>	Karl Engisch	Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας	1999	
<i>Research Methods for Law</i>	Mike McConville, Wing Hong Chui (ed.)	Edinburgh University Press	2007	
<i>Learning Legal Rules, 7th ed.</i>	James Holland, Julian Webb	Oxford University Press	2010	
<i>Writing Law Dissertations: An Introduction and Guide on the Conduct of Legal Research</i>	Michael Salter, Julie Mason	Pearson Education Limited	2007	